

452°F

452°F	Original	Year	07 - 2011
	Issue	Año	
	Versión	Año	
	original	Urtea	
	Versió	3	
	original		
	Bertsio		
	originala		

#05

Direction Direcció Direcció
Zuzendaritza
Paula Meiss

Monographic coordination
Coordinación del
monográfico Coordinació
del monogràfic
Monografikoaren
coordinazioa
Fran Piñón

Editorial board Consejo
de redacción Consell
de redacció Erredakzio
Kontseilua

Noemí Acebo, Izaro Arroita,
Ibai Atutxa, Pablo Barrio, Joan
Ferrús, Marta Font, Susana
Funes, Ana García, Atenea
Isabel González, Paula Meiss,
Bernat Padró Nieto, Francisco
Piñón, Alba del Pozo García,
María Teresa Vera.

Comité científico Comité
científico Batzorde zientifikoa

Tomás Albaladejo, Iñaki
Aldekoa, Vicenç Altaió, Ana
Luisa Baquero, Luis Beltrán,
Josu Bijuesca, Luis Alberto
Blecua, Túa Blesa, Pedro
M. Cátedra, Francisco
Chico, Isabel Clúa, Américo
Cristóbal, Perfecto Cuadrado,
Joseba Gabilondo, Germán
Gullón, Jon Kortazar, Manuel
Martínez, Mara Negrón, Rafael
Núñez, Mari Jose Olaziregi,
Manel Ollé, alex padamsee,
J. A. Pérez Bowie, Jaume
Peris, J. M. Pozuelo Yvancos,
Genara Pulido, David Roas,
Rosa Romojaro, Mª Eugenia
Steinberg, Enric Sullà, Meri
Torras, Steven Tötösy de
Zepetnek, Darío Villanueva.

Entitat editora Argitaratzailea
Asociación Cultural 452ºF

Email adress Direcció
electrónica Correu electrònic
Helbide elektronikoa
revista@452f.com

Postal address Direcció
postal Direcció postal
Helbidea

Universitat Autònoma de
Barcelona. Edifici d'estudiants
–Edifici R–. Campus Bellaterra.
Barcelona. 08193

ISSN
2013-3294

Legal Legala
Licencia Reconocimiento-No
comercial-Sin obras derivadas
3.0 de Creative Commons

EDITORIAL en-

The project of our journal *452°F* has reached its fifth issue. To celebrate the fact that we continue working on it, we considered the possibility of transforming this special issue into a selection of guest articles from a variety of researchers who trusted us to help them spread their work and research. Some of these authors appear in this special issue for the first time, and some others are old friends by now.

The Editorial board decided to dedicate this issue to celebrate both the surprise and the joy of having actually having reached the publication of it; we say that we feel joy and surprise because a project as ambitious as this, even though it found different difficulties and obstacles throughout its development, has found the way to deal with them thanks to the work and efforts of all the people involved in the process: authors, readers, reviewers, proofreaders, translators and illustrators. They compose a long list of achievers deeply involved with the development of the project, and who have contributed to its realization. The commemorative issue takes the form of a selection of articles specially requested to their authors. Some of them had previously published in *452°F*, and others were chosen for their international renown –all of them chosen within the global spirit that is the foundation of the comparatist philosophy according to our beliefs.

And it is this inherent philosophy of the comparatist approach what encourages us issue after issue to achieve a high-quality product. We have already mentioned this, but not explained it properly. This is where we introduce two of our guests, Steven Tötösy de Zepetnek writing together with Louise O. Vasvári on the one hand, and Federico José Xamist on the other, who will update us on the situation of Comparative literature as an institution and field of knowledge. Tötösy de Zepetnek and Vasvári dedicate their essay to outlining a state of affairs within comparative humanities, both in the US and Europe, while Xamist carries out a reflection on the history of European comparatism.

Once we have been placed within the framework, and conscious of the conditions of existence of this journal, we move onto a more pragmatic level of comparative engagement with the works of three young and promising researchers. The first offer comes from Ana García Díaz, with her analysis of the literary strategies of Jorge Semprún in his novel *La escritura o la vida*, with which the late writer constructs a link between memory and collective identity within the political frame of the European Union. In the second place, Ibai Atutxa makes use of –among other methodological tools- the concept of *Homo Sacer* created by Giorgio Agamben, to meticulously dismember the process of construction of the “Basque terrorist” by the Spanish state. Last, but not least, Caroline Kelley works with a hypothesis of reinterpretation of the play *Leïla, poème scénique en deux actes et un prologue* by Myriam Ben from the *Antigone* by Sophocles to bring us closer to the past of the Algerian revolution.

Leaving behind these more earthly states, and placing ourselves in more sublime spheres, without abandoning the road traced by comparatism, we are lead by two authors who refer to this method for their analysis: on the one hand, Vera Castiglione takes us back to the historical avant-garde movement, and by focusing on the analysis of a series of texts of authors placed within the Futurist movement, wonders if it is possible – and desirable- nowadays to talk about an avant-garde. On the other hand, Kevin Perromat offers us in his article a token of the research he has developed for his PhD, dealing with plagiarism and intertextuality. The object of study cannot be alien to us since it is, in a way, the pure origin of comparative literature.

EDITORIAL

El proyecto de *452°F* llega a su primer lustro numérico. Para celebrar el hecho de que continuamos trabajando, consideramos la posibilidad de que el quinto número de la revista consistiera en una selección de artículos invitados, y encontramos la confianza necesaria por parte de los investigadores a los que así lo solicitamos para que volvieran a colaborar con nosotros, algunos, y que participaran por primera vez, otros, en este número especial.

El Consejo de redacción tomó la decisión de dedicar este número a celebrar tanto la sorpresa como la alegría de haber llegado a él; alegría y sorpresa, decimos, en el sentido de que un proyecto tan ambicioso como el nuestro, a pesar de haber ido encontrando diversas dificultades a lo largo de su desarrollo ha sabido sin embargo superarlas gracias al trabajo de todas las personas involucradas en el proceso: autores, lectores, evaluadores, correctores, traductores e ilustradores conforman una sucesión de *-ores* que a través de su compromiso con el proyecto han contribuido a realizarlo. La celebración cobra la forma de una selección de artículos pedidos expresamente a algunos de los autores que ya han publicado en *452°F* por una parte, y la colaboración igualmente solicitada de algunos investigadores internacionalmente reconocidos - dado que en ese espíritu de globalidad se funda según nuestras creencias la filosofía comparatista de la literatura que nos mueve.

Y es esta filosofía inherente al afán comparatista lo que nos incita, número tras número, a esforzarnos en conseguir un producto de calidad. Queda dicho pero no queda suficientemente explicado. Es aquí donde entran en acción dos de nuestros invitados, Steven Tötösy de Zepetnek en colaboración con Louise O. Vasvári por un lado, y Federico José Xamist por otro, para ponernos al día de en qué momento y lugar se encuentra la Literatura comparada como institución y como ámbito de conocimiento. Mientras que los primeros se dedican a esbozar el estado de la cuestión para las humanidades comparadas, tanto en Europa como los EEUU, el segundo lleva adelante una reflexión en torno a la historia de la disciplina del comparatismo europeo.

Puestos una vez en situación y conscientes de a qué debemos la existencia de esta revista, pasamos a un nivel más pragmático del compromiso comparatista mediante los trabajos de tres jóvenes y prometedores investigadores. La primera oferta nos la hace Ana García Díaz con un análisis de las estrategias literarias usadas por Jorge Semprún en su novela *La escritura o la vida*, con las que el recientemente fallecido escritor construye un nexo entre memoria e identidad colectiva en el marco político de la Unión Europea. En segundo lugar, Ibai Atutxa se vale de -entre otras herramientas metodológicas- el concepto de *Homo Sacer* creado por Giorgio Agamben, para desmenuzar minuciosamente el proceso de construcción del «terrorista vasco» por parte del Estado español. Y por último, aunque no menos importante, Caroline Kelley trabaja sobre la hipótesis de la reinterpretación de la obra *Leïla, poème scénique en deux actes et un prologue* de la autora Myriam Ben desde la *Antígona* de Sófocles para acercarnos a la realidad del pasado de la Revolución de Algeria.

Dejando atrás estados más terrenales y volviendo a situarnos en esferas más sublimes, pero sin abandonar el camino que las huellas del comparatista trazan, nos dejamos conducir por él y por otros dos autores que del mismo hacen uso: por un lado, Vera Castiglione nos retrotrae a los tiempos de la vanguardia histórica y, centrándose en concreto en el análisis de una serie de textos de varios autores identificados en el seno del movimiento futurista se pregunta si es posible -y justificable- la existencia hoy en día de un movimiento de vanguardia. Por otro lado, Kevin Perromat nos ofrece con su artículo una breve muestra de la investigación que ha llevado a cabo en su tesis doctoral, alrededor del plagio y la intertextualidad, cuyo tema no puede sernos ajeno ya que es, de algún modo, el origen mismo de la literatura comparada.

EDITORIAL **ca-**

El projecte de *452°F* arriba al seu primer lustre numèric. Per celebrar el fet que continuem treballant, vam considerar la possibilitat que el cinquè número de la revista consistís en una selecció d'articles invitats, i ens vam trobar amb la confiança necessària per part dels investigadors als quals vam sol·licitar que tornessin a col·laborar amb nosaltres, i també amb la d'aquells que participaran per primera vegada a la revista amb aquest número especial.

El Consell de redacció va prendre la decisió de dedicar aquest número a celebrar tant la sorpresa com l'alegria d'haver arribat fins ell; alegria i sorpresa, diem, en el sentit que un projecte tan ambiciós com el nostre, a pesar que s'ha anat trobat amb diverses dificultats durant el seu desenvolupament, ha sabut superar-les gràcies al treball de totes les persones involucrades en el procés: autors, lectors, avaluadors, correctors, traductors i il·lustradors conformen una successió de *-ors* que a través del seu compromís amb el projecte han contribuït a realitzar-lo. La celebració pren la forma d'una selecció d'articles demanats expressament a alguns autors que ja han publicat a *452°F*, d'una banda, i la col·laboració també sol·licitada a alguns investigadors internacionalment reconeguts —donat que en aquest esperit de globalitat es funda, segons creiem nosaltres, la filosofia comparatista de la literatura que ens mou.

I és aquesta filosofia inherent a l'afany comparatista el que ens incita, número rere número, a esforçar-nos a aconseguir un producte de qualitat. Queda dit, però no queda suficientment explicat. És aquí on entren en acció dos dels nostres invitats, Steven Tötösy de Zepetnek que col·labora amb Louis O. Vasvári d'una banda, i amb Federico José Xamist d'altra, per posar-nos al dia del moment i el lloc en què es troba la Literatura comparada com a institució i com a àmbit de coneixement. Mentre que els primers es dediquen a esbossar l'estat de la qüestió de les humanitats comparades, tant a Europa com als Estats Units, el segon porta endavant una reflexió al voltant de la història de la disciplina del comparatisme europeu.

Un cop ens hem posat en situació, i conscients de a què devem la existència d'aquesta revista, passem a un nivell més pragmàtic del compromís comparatista mitjançant els treballs de tres joves i prometedors investigadors. La primera oferta ens la fa Ana García Díaz amb una anàlisi de les estratègies literàries emprades per Jorge Semprún a la seva novel·la *La escritura o la vida*, amb les quals el recentment finat escriptor construeix un nexa entre memòria i identitat col·lectiva dins del marc polític de la Unió Europea. En segon lloc, Ibai Atutxa fa servir —entre altres eines metodològiques— el concepte d'*Homo Sacer* creat per Giorgio Agamben, per esbocinar minuciosament el procés de construcció del «terrorista basc» per part de l'Estat espanyol. I finalment, encara que no sigui menys important, Caroline Kelley treballa sobre la hipòtesi de la reinterpretació de *Leïla, poème scénique en deux actes et un prologue* de l'autora Myriam Ben des de *l'Antígona* de Sòfocles per apropar-nos a la realitat del passat de la Revolució d'Algèria.

Deixem enrere estats més terrenals i tornem a situar-nos en esferes més sublimes, però sense abandonar el camí que les petjades del comparatisme dibuixen, i ens deixem conduir per ell i per dos altres autors que en fan ús: d'una banda, Vera Castiglione ens retrotrau als temps de l'avantguarda històrica, i tot focalitzant l'anàlisi d'una sèrie de textos de diversos autors identificats en el si del moviment futurista, es pregunta si és possible —i justificable— la existència avui en dia d'un moviment d'avantguarda. D'altra banda, Kevin Perromat ens ofereix amb un article una mostra de la investigació que ha dut a terme amb la seva tesi doctoral, sobre el plagi i la intertextualitat, tema que no pot ser-nos aliè ja que és, d'alguna manera, l'origen mateix de la literatura comparada.

EDITORIALA - eu-

452°F proiektuaren bosturtekoa dugu hau. Lanean jarraitzen dugula ospatzeko, aldizkariaren 5. alea artikulu gonbidatuen hautaketa izan zitekeela hartu genuen gogoan. Eta ale berezia honetan lan egin duten ikerleengan (gurekin berriro lan egiteko eskatu genienan batzuk; lehenengoz parte hartuko dutenak bestek) behar genuen konfiantza aurkitu genuen

Erredakzio Kontseiluak gauden lekura arte iristeagatik dugun sorpresa eta poza ospatzeko ale hau erabiltzea erabaki zuen. Izan ere, gurea bezalako proiektu handizaleak bidean zailtasun ugari aurkitu izan arren, prozesuan parte hartu dutenen lanari esker gainditu izan ditugu buruhaustek: autore, irakurle, ebaluatzaile, zuzentzaile, itzultzaile eta ilustratzaileek osatutako dute duten proiektuarenganako konpromisoarekin aldizkaria eraikitzen duten *-(tza)le* ezberdinen zerrenda. Ospakizuna gorpuztuko da, batetik, jadanik 452°Fn parte hartu duten autore batzuei espresuki eskatutako artikuluekin, eta bestetik internazionalki ezagunak diren ikerle batzuen artikuluekin (era berea eskatu egin dizkiegunak). Izan ere, globaltasun espiritu horretan oinarritzen baita gure egiten dugun literaturaren filosofia konparatista.

Eta grina konparatista horri dagokion filosofia horixe da, aiez ale, kalitatezko produktu bat lortzen saiatzera garamatzana. Esanda dago, baina ez behar bezala azalduta. Puntu horretan hartzen dute leku propioa gure gonbidatuetako bik: Steven Tötösy de Zepetnek Louise O. Vasváriekin egindako lankidetzak batetik, eta Federico José Xamistek bestetik, literatura konparatua instituzio eta ezagutza arlo gisa zein une eta lekutan dagoen azalduko digute. Lehenengoen European eta EEBBetan gizarte zientzia konparatuek duten egoera deskribatuko duten bitartean, bigarrenak Europako konparatismo diziplinaren historiari buruzko gogoeta dakar.

Behin testuingururatuta eta aldizkari honen izatea zeri zor diogun ezagututa, konpromiso konparatistaren maila pragmatikoagora egingo dugu salto, etorkizun handiko hiru ikerle gazteren lanekin. Lehenengo eskaintza Ana García Díazek egingo digu Jorge Semprúnek *La escritura o la vida* eleberrian darabiltzan estrategien analisiarekin. Berriki zendutako idazleak memoria eta memoria kolektiboaren arteko lotura Europar Batasunaren marko politikoaren baitan sortuko duela ikusiko dugu. Bigarrenez, Ibai Atutxa -beste tresna batzuen artean- Giorgio Agambenen *Homo Sacer* kontzeptuaz baliatuko da Estatu espainiarrak eraikuntza duen «terrorista euskalduna»ren artikulazio prozesua xehetasunez erakusteko. Eta azkenik, baina ez horregatik garrantzia gutxiagorekin, Caroline Kelleyk Myriam Ben autorearen *Leïla, poème scénique en deux actes et un prologue* lana Sofoklesen *Antigonari* esker egindako berrirakurketaren hipotesiarekin egingo du lan.

Egoera lurtarragoak atzean utzi eta eremu goitarragoetara etorrita, baina konparatistek bidean utzitako lorratzak jarraitzeari utzi gabe, beste bi autorek egiten duten bide horren erabilerara iritsiko gara: batetik, Vera Castiglione abangoardia historikoen garaira eramango gaitu. Testuinguru horretan, mugimendu futuristaren bihotzean kokatuta idazle ezberdinen testuak aztertuz, gaur egun abangoardia mugimendu bat existitzea -eta justifikatzea- posible den galdetzen dio bere buruari. Bestalde, Kevin Perromatek plagio eta testuartekotasunari buruzko doktoretza tesian jorratu duen ikerketaren lipar bat eskainiko digu artikuluan. Alta, gai hau ezin zaigu arrotz izan, nolabait literatura konparatuaren jatorrian bertan aurki baitezakegu.